

لومړی تاسو ټولو دوستانو ته ښه راغلاست وایم او خوښ یېم چې نن ستاسو سره دلته وینم خصوصاً له هغه دوستانو سره چې پخوا مو نه وه سره لیدلي.

پښتو ژبه په افغانستان کې د اکثریت ژبه ولې څنگه چې لازم دی چا ورته په دولتي سطحه دومره خدمت نه دی کړی، چې باید شوی وای. تر ډېره حده د دې کار پوره پر دولتي ادارو او د وخت پر حاکمه چارواکو وراچول کېږي. او له بلې خوا خپله پښتنو هم غفلت کړی دی. زموږ په ډېرو پښتني سیمو کې اوس هم د ښوونځي له پاره کومه ودانۍ او مسلکي ښوونکي وجود نه لري. دا کار نور عوامل هم لري اوس به اصل موضوع ته راشو چې څنگه د پښتو ژبې د ودې او پر مختگ په لاره کې مؤثر گامونه واخیستل شي؟ فکر کوم چې د دې کار مؤثریت په داخل د افغانستان کې ډېر دی، چې هلته باید کار ورته وشي، که چېرې دا پروژه په راتلونکي کې خپل فعالیتونه د افغانستان په داخل کې د علومو د اکاډیمي سره په گډه همکاري مخته یوسي مؤثریت به یې ښه وي. خو ما تر اوسه پورې د همدې پروژې اصلي او نهایی هدف څرگند نه دی. خو د پښتو ژبې د ودې او زده کړې له پاره خدمت کول وي، نو باید داسې څه ترتیب او آماده شي، چې له څلور کلنۍ څخه باید د ژبې زده کړه او د الفبې سره بلدیت پیدا کړي.

د دې کار له پاره د ماشومانو د علاقې او ذوق مطابق لکه په نورو پرمخ تللو هېوادونو په شان د کارتونو په ژبه زده کړه پیل شي. مور پښتانه یو عمده مشکل د لهجو لرو، چې حتا لویان هم یو د بل په لهجه نه پوهیږي، نو په دې هکله هم باید غور وشي بل دا چې مور د لیکنې واحد ژبه نه لرو، چې په ټولو سیمو او نشراتو کې گډه استفاده ترې وشي. په لهجه کې څوک تغیر نه شي راوستلای ولې د میدیا ژبه باید مشترکه وي او عمومیت پیدا کړي ستونزې ډېرې دي خو کار او وخت غواړي. په لیکنه کې خو د (ی) گانو مشکل تر یو حده حل شوی دی، خو بیا هم لهجه وي تمایل پکښې ښکاري.

مور د (و) په هکله هم مشکل لرو، دا چې عربي کې ورته د مجهول او معروف نومونه ورکړل شوي دي ولې شکل یې یو دی مثلاً لور (دختر) لور (طرف)، لور (داس) او لور (پېرزوینه)، که چېرې یې شکل بېل وي ویل او پېژندل یې آسان وي.

مور دوه سترگې (ه) لرو. دا هم ملفوظې او غیر ملفوظې په نومونو یاده شوې ده، خو که یې شکل بیل وي ویل او پېژندل یې آسان دي. هلک، هگی، اوبه او مېوه...

د زېر، زور او پېښی ستونزه هم د شاگردانو سره شته، زور کې مور وایو، خو شکل ورته نه لرو لکه: نن او نن...

یا پل- پل او پول ویل یې یو شان او شکل بیل.

یا تل (همېشه) تل (عمق).

د خج یا فشار لپاره ښه نشته زدکړه یې شاگردان په مشکل کې اچوي.

عزیزې، ملمو، سویدن، جنوري، ۲۰۲۲

